

بلوچستان در دود سیاه فام اعتیاد در حال نابودیست!

عبدالستار دوشوکی مرکز مطالعات بلوچستان - لندن - خرداد ۱۳۹۷

در روایات مستند و مکتوب تاریخ آمده است که در طول قرن نوزدهم، یکی از سیاست‌های بریتانیا در قبال چین و سیطره بر هنگ کنگ آن بود تا با ترویج مصرف تریاک و اعتیاد در جامعه چین و گستراندن روزافزون فقر و بیکاری در این کشور، امپراتوری چین را به ستوه در آورده و وابسته به خود سازد. علاوه بر سیاست توپخانه و استفاده از زور، استفاده از بافور را نیز رواج داد. جنگ اول و جنگ دوم تریاک بسیار معروف هستند.

امروز گزارش حامد رهبر که‌خا مبنی بر اینکه شهرستان چابهار بیش از ۱۰ هزار معتاد آلوده به مخدر صنعتی دارد را در سایت ولایت‌مدار چهاربهاران مشاهده کردم. بر طبق گفته رئیس بهزیستی شهرستان چابهار حدود چهار تا پنج هزار معتاد آلوده به مخدر صنعتی در خود شهر چابهار هستند. در حوزه شهرستانی این میزان به ۱۰ هزار نفر می‌رسد که حل آن نیازمند مشارکت همه جانبه نهاد های دولتی، غیر دولتی و مردمی می‌باشد. این آمار فقط در مورد مخدرات کشنده صنعتی نظیر شیشه و کریستال می‌باشند و شامل مواد سنتی نظیر تریاک و غیره نمی‌شوند؛ که اگر آنها را نیز به آمار و ارقام اضافه کنیم، تصویری وحشتناک از چابهار ارائه می‌دهد. وانگهی حساب بقیه مخدرات نظیر کامپراک و سوپاری و پان جداست. رئیس بهزیستی می‌گوید: "چابهار با داشتن منطقه آزاد صنعتی، اداره کل بندار و اداره کل شیلات بجای اینکه اقتصاد پروری کند با وجود ۱۰ هزار معتاد تنها صنعتی به جولانگه معتادان بدل شده است."

ایستگاه های تجمع و پاتوق های اصلی و متعدد معتادان صنعتی در چابهار کاملاً توسط اداره بهزیستی، نیروهای انتظامی و بقیه مسئولین شناخته شده هستند. اما ظاهراً حل معضل اعتیاد نسل جوان بلوچ نه تنها دغدغه مسئولین نیست، بلکه علیرغم ادعای ایجاد قریب به **سیدصد مرکز خدمات درمانی** و ترک اعتیاد در سیستان و بلوچستان، آمار معتادین در کل استان بصورت نگران کننده ای رو به افزایش است. غم انگیزتر اینکه دامنه اعتیاد به زنان و **دانشجویان دانشگاه دریانودی چابهار** نیز سرایت کرده است. حتی مراکز ترک اعتیاد ویژه بانوان در **چابهار** و بقیه شهرهای استان ایجاد شده است. و به موازات آن، بر **طبق گفته** مدیرکل پزشکی قانونی استان سیستان و بلوچستان مرگ به دلیل مصرف مواد مخدر ۵۸ درصد افزایش یافته است. اگرچه نخستین کمپ ترک اعتیاد زنان در شیرآباد زاهدان که با کمک انجمن تلاش‌گران تشکیل شده بود، به دلیل عدم حمایت دولت دو ماه پیش، بصورت مرموزی، **تعطیل شد**.

شبکه اطلاع رسانی **دانا در گزارشی** از رشد چشمگیر اعتیاد در جنوب شرق کشور ادعا می‌کند که حدود نود درصد کودکان شهرستان سرباز با مواد آشنا هستند و اینکه مواد صنعتی و سنتی، دو واژه خانمان سوزی بوده که این روزها به مهمترین معضل اجتماعی و بلای جان پیر، جوان، زن و مرد در استان سیستان و بلوچستان به خصوص شهرستان هایی چون سرباز و قصرقند تبدیل شده است. معاون امنیتی انتظامی سیستان و بلوچستان نیز **اعتراف می‌کند** که مصرف مواد مخدر صنعتی در استان رو به افزایش است و بانوان نیز گرایش به این سمت پیدا کرده‌اند.

و اما معمای گیج کننده و بهت آور اینجاست که داشتن حداقل بضاعت مالی لازمه خرید و مصرف مواد مخدر می‌باشد، که هزینه آن یا از طریق بزهکاری و دزدی و یا داشتن بنیه مالی شخصی و خانوادگی میسر است. اما در بلوچستان علیرغم فقر گسترده و فضای امنیتی - نظامی حاکم، مواد مخدر ارزان از هر دو نوع صنعتی و سنتی با قیمت نسبتاً نازل اما بوفور یافت می‌شود. یک جامعه شناس و مدرس دانشگاه فرهنگیان سیستان و بلوچستان در گفت‌وگو با خبرگزاری ایلنا می‌گوید "فقر مالی مهمترین عامل اعتیاد در سیستان و بلوچستان می‌باشد". بر طبق **گزارش لادیز** در مورد اپیدمی اعتیاد در کودکان و نوجوانان، سن اعتیاد در سیستان و بلوچستان به زیر ۱۲ سال رسیده است.

سال پیش یک مقام مسوول در شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر استان با اشاره به نقش مواد مخدر در آسیب های اجتماعی **گفت:** "۶۵ درصد طلاق ها، ۴۰ درصد سرقت ها، ۳۰ درصد کودک آزاری ها، ۲۳ درصد نزاع ها، ۲۰ درصد جرایم منکراتی و ۱۰ درصد جرایم عمدی ناشی از مصرف مواد هستند. وی با اشاره به افزایش تعداد معتادان در استان سیستان و بلوچستان افزود: "۷۱ هزار نفر در سیستان و بلوچستان زیر پوشش مراکز خدمات درمانی و ترک اعتیاد قرار دارند که این آمار روز به روز در حال افزایش است. ۲۹۵ مرکز خدمات درمانی و ترک اعتیاد در سیستان و بلوچستان وجود دارد که در مقایسه با ۹۰ مرکز موجود در سال ۹۲ رشد سه برابری داشته است. آمار دقیق تعداد معتادین در استان مشخص نیست. اما **مدیر کل سازمان بهزیستی** معتقد است آمار بسیار بیشتر از ۳۰۰ هزار نفر است. قصه تلخ اعتیاد فقط مختص جنوبی ترین نقطه استان در مرادآباد و عثمان آباد و هوت آباد چابهار و یا شیرآباد زاهدان نیست. بلکه این اختاپوس ویرانگر سراسر استان را فرا گرفته است. بر طبق **گزارش**

خبر آنلاین حکایت اعتیاد در زابل، روایتی است از زندگی زنان، دختران، کودکان و جنین‌هایی که قصه هر روز و ساعتشان در شیره‌کش خانه‌های این شهر رقم می‌خورد؛ چاردیواری‌هایی که شاهد حکایت‌های رنگ‌پریده زنان فروخته شده، دختران آسیب و کودکانی است که در پیچ زندگی گم شده‌اند.

به موازات گسترش محرومیت و فقر و تبعیض و بیکاری و بیسوادی و بیماری در استان سیستان و بلوچستان، تشدید خشکسالی در کنار افزایش روزافزون اعتیاد تأثیرات مخرب و جبران‌ناپذیری بر بدنه جامعه گذاشته است. که باید زنگ خطری باشد برای همه نخبگان، فرهیختگان، علما و دانشگاهیان بلوچ و سیستانی. اگرچه معضل اعتیاد یک پدیده اپیدمیک در سطح ملی است. اگرچه استان سیستان و بلوچستان با افغانستان و پاکستان همسایه است؛ اما ظاهراً دولت از یکسو و جامعه از سوی دیگر عزم جدی برای مقابله با بزرگترین و شایع‌ترین آسیب اجتماعی و بلای خانمان سوز اعتیاد در استان ندارد. بجای گذاشتن همایش‌های مذهبی و نمایش‌های به اصطلاح شهید شناسی و "ارزش شناسی" و الگوبرداری و پژوهش‌های علوم رفتاری شهدای کربلا و تبلیغات خرافه‌ای و دهها ظاهر فریبی و لاطائلات و مهملات بیهوده دیگر باید کنگره و کنفرانس‌های علمی در راستای آسیب شناسی و حل معضل اعتیاد، فقر و بیکاری و رفع تبعیض در استان برگزار کرد.

عبدالستار دوشوکی مرکز مطالعات بلوچستان - لندن _ خرداد ۱۳۹۷

یکی از پاتوق‌های معتادین در چابهار

سهم بلوچها از "دروازه طلایی" و توسعه نگین شرق کشور در چابهار